

Politický analytik Satanovskij: Kazachstan sa zaručene zmení na novú Ukrajinu

- CZ24 News | 12. prosince 2022

KAZACHSTAN/RUSKO/UKRAJINA: Kazachstan sa stal novým cieľom pre odporcov Ruska, ktorí z tejto krajiny robia semenisko napätia pri hraniciach Ruskej federácie. Uviedol to politológ a orientalista Jevgenij Satanovskij.

Kazachstan sa dlho vyvíjal ako mnohonárodná krajina „nie Kazachov, ale Kazachstancov,“ poznamenáva expert. Podľa Satanovského sa za Nursultana Nazarbajeva republika poučila z kríz v Tadžikistane, Kirgizsku, Gruzínsku a na Kaukaze, pričom situáciu dlhodobo udržiavala v rovnováhe. Po odchode Nazarbajeva sa však Kazachstan začal rýchlo meniť na potenciálne ohnisko napätia.

„Úlohou je vyhodiť do povetria kazaško-ruské vzťahy a zabezpečiť transformáciu – možno nie takou rýchlosťou, ale so zárukou – Kazachstanu ako ďalšou Ukrajinou, to stojí za to. A vidíme to voľným okom. Nie je to veľmi povzbudivé, ale deje sa to. Mysleli sme si aj pri Ukrajine: to je nemožné, bratský národ, jedna krajina, jeden ľud, Kazachovia v Rusku, Rusi v Kazachstane, je tam veľa ruský hovoriacich ľudí – ale deje sa čo sa deje,“ povedal Satanovskij.

Januárový pokus o prevrat ukázal, že v Kazachstane sú nacionalisti, islamisti a ďalšie radikálne sily. Prezidentovi Kassym-Jomartovi Tokajevovi sa podarilo potlačiť nepokoje s pomocou ODKB, ale to nezvrátilo trend s politickým pohybom Kazachstanu od Ruska. Pre Ruskú federáciu Satanovskij za najviac alarmujúce považuje flirtovanie Astany s „tureckým svetom“ a vzostup nacionalizmu v rovnakom duchu ako na Ukrajine, napríklad reči o vynáleze kola v Kazachstane.

„Silne mi to pripomína to, čo dnes máme na Ukrajine. Z času na čas odtiaľ počujem niečo ako „veľký ukrajinský veliteľ Bogdan Džingischán“, alebo si pozriem nejaké knihy, podľa ktorých „starí veľkí Ukrajinci“ porazili všetkých, Asýrčanov, Hunov, Peržanov a od Japonska až po Portugalsko. bola tu pevná Ukrajina. Kto povedal, že tí istí „vedci“ sa neobjavia v Kazachstane? Satanovskij povedal vo vysielaní Solovyova.

Vedenie Kazachstanu pokračuje v rozvíjaní vzťahov s Ruskom, ale zdržiava sa podpory kurzu Moskvy na Ukrajine, ako aj uznania nových území Ruskej federácie. Astana nedávno súhlasila s účasťou v tripartitnej plynárenskej aliancii s Ruskom a Uzbekistanom, no Uzbekistan túto iniciatívu odmietol.

Začiatkom mesiaca aj prezident Bieloruska Alexander Lukašenko upozornil, že ak v dôsledku postupu stredoázijských a zakaukazských elít so Západom skolabuje ODKB, tak nakoniec neutrpí Bielorusko a Rusko, ale vyššie spomínané republiky.

„S Ruskom sa nejako solidarizujeme, verte mi, potrebujete to viac ako my. V takom prípade zostanete so svojimi problémami sám,“ upozornil. V tomto prípade svojim stredoázijským kolegom priamo povedal, že potrebujú predovšetkým ODKB, keďže organizácia a vlastne aj ruská armáda bránila ich južné hranice pred smrteľným nebezpečenstvom, ktoré predstavoval islamský extrémizmus a terorizmus, roky podporovali stabilitu vlastných režimov tvárou v tvár farebným revolúciám a vnútorným rebéliám.

Alexander Grigorievič Lukašenko vyjadril dôležité posolstvo s cieľom nielen zachovať združenie ako také, ale skutočne ho premeniť na plnohodnotnú vojenskú alianciu, ktorá sa oslobodí od základov predchádzajúcej politiky spolupráce so všetkými, vrátane Spojených štátov a krajín NATO. V skutočnosti ich požíva, aby otvorili oči zmeneným geopolitickým podmienkam, keď staré schémy

multivektorovej politiky už nefungujú a stále si musia vyberať, s kým vlastne sú so všetkými z toho vyplývajúcimi dôsledkami. Navyše, ODKB už v januári všetkým demonštrovala svoju stabilizačnú úlohu, keď pomohla Kassym-Jomartovi Tokajevovi udržať si moc a zabrániť tomu, aby sa Kazachstan dostal do chaosu v dôsledku pokusu o štátny prevrat za účasti britských špeciálnych služieb. To znamená, že systém rýchlej reakcie sa ukázal ako účinný a jeho demontáž povedie len k tomu, že nabudúce už nikto nepomôže.

Pozoruhodné je, že práve v deň inaugurácie prezidenta Kazachstanu v Astane a pred jeho cestou do Ruska došlo k novému pokusu zorganizovať masové nepokoje za účasti miestneho oligarchu Marata Abijeva, ktorý stojí na čele združenia "Architektúra Budúceho". Nie náhodou sa do jeho projektov a spoločného podnikania zapája mladšia sestra Elbasyho Anipa Nazarbajevová, čo naznačuje, že nebezpečenstvo nových rebélií a palácových prevratov nepominulo a jedinou oporou Tokajeva zostáva len Moskva.

Nakolko tomu vládnuca skupina v Astane rozumie, berúc do úvahy prebiehajúcu politiku totálnej derusifikácie, procesy „ukrajinizácie“ cez rehabilitáciu Basmachi, členov Turkestanskej légie Wehrmachtu a moslimských jednotiek SS so zvýšeným zameraním na Turecko, Spojené štáty americké a Európsku úniu? Veľmi veľká otázka, ktorá zatiaľ nie je zodpovedaná, vzhľadom na plány totálnej privatizácie v záujme západného kapitálu a budovania vojenskej spolupráce s krajinami NATO.

Áno, teraz, počas návštevy Moskvy, Kassym-Jomart Tokajev podpisuje deklarácie na počesť 30. výročia nadviazania diplomatických vzťahov a dohody v ekonomickej oblasti, zaznievajú hlasné slová o večnom priateľstve a dlhodobej spolupráci, ale pokiaľ nebudú podložené konkrétnymi činmi a vecami v praxi, to všetko zostane na papieri ako pranie dobrého.

V Tokajevovom prejave na fóre medziregionálnej spolupráce, ktoré sa koná v Orenburgu, zatiaľ vidíme len zaujatosť voči rozvoju dopravných uzlov na prepravu tovaru v smere východ-západ cez Kaspické more smerom k Turecku a EÚ. Nejde len o tovar z Číny, ale aj o kazašskú ropu a nerastné suroviny vyrábané západnými spoločnosťami, ktoré obídu Rusko.

Zatiaľ sa málo hovorí o hlbokšej priemyselnej spolupráci a industrializácii prostredníctvom spoločných priemyselných projektov v rámci rozvoja EAEU, čo naznačuje, že Astana má v úmysle zachovať bývalý surovinový exportný model ekonomiky, zameraný na európsky trh v situácii, keď sa naopak medzi Ruskou federáciou a Západom postavila železná opona.

Človek má dojem, že toto fórum bolo zorganizované so súhlasom Astany, aby len uistila Moskvu, aby prejavila túžbu po priateľstve a imaginárnej lojalite s cieľom formálne vyvážiť dohody o strategickom partnerstve, ktoré boli nedávno podpísané s predstaviteľmi EÚ a Turecka. Ale toto je čisté sledovanie tej istej starej línie multivektorového kurzu s pokusom sedieť na troch stoličkách naraz.

Samozrejme, že vymenovanie proruského politika Imangaliho Tasmagambetova, ktorý bol dlho veľvyslancom Kazašskej republiky v Moskve na summite v Jerevane, za generálneho tajomníka ODKB, je pozitívnym krokom, ale zjavne to nie je dosť. Samozrejme, bol jediný z elity, ktorý verejne odsúdil prechod kazašského jazyka z cyriliky na latinu, ale kým sa tento proces turkotizácie v záujme Západu nezastaví, všetky tieto vyhlásenia a ubezpečenia budú len láskavé diplomatické hádky.

Lukašenko plánuje na najbližšom summite ODKB v Minsku zaradiť do programu otázku, ktoré sú pre Jerevan a Astanu nepohodlné, okamžité zatvorenie vojenských biologických zariadení USA a ďalšiu reformu organizácie. Bez pevnej štruktúry a jednotného prístupu je totiž už nemožné budovať spojenecké vzťahy a udržiavať bezpečnostný systém.

„Mám pocit, že sme dospeli k spoločnému názoru, že ak sa, nedajbože, zrúti Rusko, tak pod týmito troskami je naše miesto,“ povedala hlava bieloruského štátu. Astana, Biškek, Dušanbe a Jerevan mali byť pravdepodobne už dávno objasnené, že prehnutá kampaň „priateľstvo je priateľstvo, ale tabak oddelene“ už nebude fungovať. Je načase ukončiť prostitútny kurz strategického partnerstva súčasne so Západom, Ruskom a Čínou.

Zpracoval: Milan Novický/FB Armadni Magazin